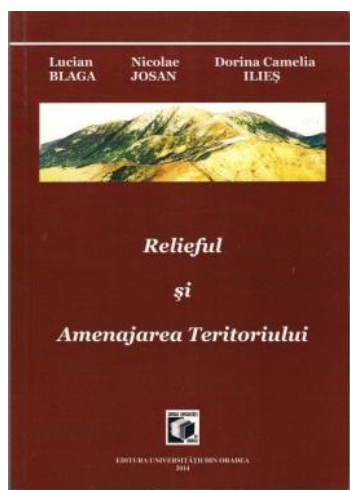

Lucian Blaga, Nicolae Josan, Dorina Camelia Ilieș. **Relieful și Amenajarea teritoriului**, editura Universității din Oradea, 2014
(289 pagini, 11 capi-tole, 72 figuri, 20 tabele, 321 titluri bibliografice)

Apariția prezentei lucrări în peisajul literaturii geografice românești este benefică unei palete foarte largi de utilizatori: geografi geomorfologi, geografi hidrologi, geografi amenajiști, geografi urbaniști, ingineri constructori, fermieri, ingineri agronomi, etc, specialiști care se confruntă zilnic cu efectele morfodinamicii versanților și morfodinamicii fluviale, căutând soluțiile optime de amenajare a spațiului geografic. Experiența terenului, vocația de cercetător și cea de dascăl, stăpânirea paradigmatelor și tehnicilor moderne de investigare ale teritoriului dau contur lucrării **Relieful și Amenajarea teritoriului** și colectivului de autori, mai tineri (Dorina Ilieș, Lucian Blaga), dar experimentați sub “bagheta”

magistrului, Prof.univ.dr. Nicolae Josan.

Lucrarea își asumă prin cuprins, un mesaj direct către utilizatorii finali, respectiv practicienii din teren: **pretabilitatea reliefului pentru amenajare și exploatare**.

Bazele teoretice ale amenajării teritoriului (capitolul I) trebuie să fie în concordanță cu trăsăturile morfografice, morfometrice, morfologice (capitolul al II-lea) și rata de acțiune a proceselor geomorfologice și hidrologice în raport de pantă, litologie, climă, vegetație, soluri, presiune antropică (capitolul al III-lea).

Factorii, agenții și procesele morfogenetice interne și externe sunt surprinse în analiză (capitolul al IV-lea), fiecare dintre ei/ele jalonând evoluția peisajelor geomorfologice în dimensiune temporală, cu acțiune specifică, materializată în bilanțul morfogenetic, bilanț care permite evaluarea stabilității sau a instabilității terenurilor. Analiza se concentrează pe factorul climatic, factorul hidric, factorul biotic și factorul antropic. Autorii precizează că factorul antropic trebuie privit, în ecuația echilibrului ecologic, ca fiind cel responsabil de vulnerabilitatea mediului și instabilității teritoriului prin măsurile defectuoase pe care le întreprinde (modificarea regimului scurgerii de suprafață, nerespectarea unghiului de taluz, supraîncărcarea cu construcții, inducerea vibrațiilor mediului acvatic și terestre, etc), dar mai ales prin inconsecvența măsurilor de stabilizare a terenurilor.

Agentul morfogenetic fluvial își particularizează acțiunile (mecanice, fizice, chimice, biotice) prin procesele fluviale (geomorfodinamica fluvială, capitolul al V-lea) într-o diversitate de forme de relief (de eroziune, de acumulare) proiectate pe profilul longitudinal și transversal al văilor ori în profilul versanților. Evoluția reliefului văilor și versanților se află sub controlul factorilor intrinseci și extrinseci ai sistemului fluvial, factori ce trebuie inventariați și analizați pentru a intui direcția de evoluție a proceselor geomorfologice fluviale (eroziunea în adâncime, eroziunea laterală, meandrarea, acumularea, etc) și formelor generate. Autorii precizează condițiile de evoluție a albiei minore, majore, luncii, teraselor fluviale și tipurile de văi rezultate, în raport cu structura, tectonica, litologia. Nu sunt omise nici informațiile referitoare la formarea, fizica, dinamica și bilanțul glaciar, geomorfodinamica eoliană, geomorfodinamica litorală și participarea omului, ca agent morfogenetic, în construcția celui mai dinamic peisaj, peisajul antropic.

Procesele de distrugere ale rocilor (capitolul al VI-lea) urmează logic în argumentarea temei propuse întrucât, meteorizația (fizică, chimică ori biogenă) exprimă cel mai bine influența mediului hidro-climatic asupra stabilității terenurilor (scoarței de alterare și depozitelor superficiale) supuse eroziunii agenților externi. Autorii analizează morfologia versanților și pericolozitatea suprafețelor înclinate (capitolul al VII-lea) prin prisma riscurilor asociate proceselor geomorfologice și hidrice desfășurate la nivelul lor. Pericolozitatea geomorfică indusă de procesele gravitaționale (alunecări de teren, torenții de noroi și curgerile noroioase, curgerile nisipoase, creep-ul) și procesele hidrice (pluviudenudația, scurgerea episodică a apei meteorice în suprafață și în adâncime), prezența abrupturilor și proceselor de prăbușire, rostogolire, culoarelor de avalanșă, reprezintă pentru amenajăști tot atâtea provocări în dimensionarea funcțiilor peisajistice și în amenajarea spațiului geografic montan, deluros, al platourilor și câmpiilor înalte ori joase, falezelor și plajelor litorale, etc. Procesele geomorfologice și hidrice din regiunile slab înclinate sau cvasiorizontale (tasarea, sufoziunea) asociază riscuri în transporturi, construcții industriale și edilitare, dar și amenajamente agricole și turism.

Parametrii morfometrici utili în amenajarea teritoriului (hipsometria, geodeclivitatea, densitatea fragmentării, adâncimea fragmentării, etc) sunt analizați cu profesionalism în capitolul al IX-lea. Autorii inserează și alți parametri în analiza reliefului (curbura suprafeței, curbura în plan, curbura tangențială, curbura longitudinală și transversală, curbura maximă, medie, minimă, curbura generală) în vederea proiectării tridimensionale a spațiului, iar pentru a surprinde relația dintre morfometrie și rata de eroziune a solului apelează la factorul topografic LS, la indicele topografic de umiditate TWT.

Metodele de estimare a eroziunii hidrice și de evaluare a susceptibilității terenurilor la hazarde induse de alunecările de teren (capitolul al X-lea)

RECENZII

completează armonios structura lucrării, autorii oferind ca aplicație „Studiul de caz: susceptibilitatea la alunecări de teren și inundații în partea central-nord-estică a zonei metropolitane Oradea” (capitolul al XI-lea).

Lucrarea se adresează deopotrivă mediului universitar geografic, economic, agronomic, ingineresc, fiind accesibilă prin limbajul științific explicit, prin metodologie, conținut și aplicații, fiind rodul unei fericite conlucrări și colaborări între generațiile de geografi.

Cluj-Napoca, 12 februarie 2016

Prof.univ.dr. Ioan Aurel Irimuș
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca
Facultatea de Geografie
Departamentul de Geografie fizică și Tehnică